

Stari crni bor u Jasikovcu

Mandica Dasović

Hrvatsko šumarsko društvo

Fotografije: Oliver Vlainić

Krenuvši uređenom stazom kroz šumu Jasikovac u Gospiću ne možete se oteti dojmu kako svakim daljnjim korakom polako zalazite u povijest i zamišljate sva zbivanja, lijepa i ona manje lijepa, ljude, zvukove...

Prve slike koje se vraćaju one su iz 1743. godine kad je cijelo to područje bila jedna neugledna močvara u blizini mjestašca Žabica. Upravo te godine u vojnu službu u Gospić u 1. ličku regimentu dolazi austrijski general Jasik. Želeći taj prostor privesti nekoj svrsi, počinje saditi sadnice drveća, najviše hrasta lužnjaka i kitnjaka. U godinama koje su slijedile taj prostor pretvara se u mladu šumu, koju narod njemu u čast prozva Jasikovac.

U blizini Jasikovca nalazio se nekadašnji šumski rasadnik zvan „Imovno“ ili „Imovna“ (tako nazvan u vrijeme imovnih općina) u kojem su se proizvodile sadnice za pošumljavanje ličkog krša, najviše crnog i običnog bora. U razdoblju od 1856. do 1896. godine tim sadnicama vršeno je popunjavanje u šumi Jasikovac (na rubnim dijelovima i slabije obraslim mikrolokacijama). Time je dotadašnji čisti hrastik dobio novu vizuru u kojoj se isprepliću bjelogorica i crnogorica. S popunjavanjem površina krenulo se uz staze, tamo gdje posjetitelji najprije zalaze, a kasnije i šire.

Ovaj crni bor upravo je ta mala biljčica posađena 1856. godine uz glavnu stazu. On pamti puno zbivanja koja su se tu dogodila te ih je utkao u svojih 170 godina.

Po šumskoj stazi tik uz njega šetali su Gospićani, prolazili igrači gradskog teniskog kluba „Gospić 1900.“ na prvo tenisko igralište u ovom dijelu Europe, trčala djeca, odmaralo se na klupama ... A onda dođu i ona teška vremena, pamti ih on, sve te ratove, stihijske sječe višestoljetnih stabala i nebrige za ono što će biti sutra.

Prvo veliko propadanje Jasikovca i sječa velikog broja stabala dogodili su se 1943. godine. U Domovinskom ratu ova šuma opet plaća veliku cijenu svoga postojanja na tom prostoru. Stradava od granata, gelera, metaka, ruše je i sijeku... Ali ovaj starac ipak osta uspravan, ponosan, pun sjete i uspomena koje se nakupiše kroz tih dugih 170 godina. Njegovi vršnjaci pa i oni dosta mlađi već su posječeni u svrhu stvaranja sigurnog prostora za boravak u šumi novih generacija sportaša, izletnika, šetača...

Mami poglede svojom impozantnom pojavom čim se krene glavnom stazom u šumu Jasikovac. Svojom visinom od 27,5 metara nadvisuje okolna stabla, a promjerom od 1,29 metara (opsegom 4,05 metara) dominira cijelim prostorom. Ima dvije podjednake rašlje, promjera 82, odnosno 70 centimetara od četvrtog metra visine.

Poželimo mu neka još dugo godina stoji tu i dočekuje nas u ovoj povijesnoj šumi, a pozdravimo ga taknuvši mu tu grubu izboranu koru dok zastanemo kraj njega.

PODACI IZMJERE

- visina stabla – 27,5 m
- prsni promjer stabla – 129 cm
- promjer rašlji – oko 80 cm
- starost – 170 godina